

TÜRKİYE'DE COVID-19 KÜRESEL SALGINININ KAMU POLİTİKALARI ÇALIŞMA KONULARINA ETKİLERİ*

Effects of the Covid-19 Global Pandemic on Public Policy Studies in Türkiye

Sebiha DÜZ** - Hüseyin GÜL*** - Hüseyin ÖZGÜR****

Öz

Toplumu ilgilendiren çeşitli sorunların ve ihtiyaçların tespit edilmesi ve değerlendirilmesi noktasında yapılan bilimsel çalışmalar, hem kamu politikası çalışmaları alanının geçmişine dönük bir değerlendirmesinin yapılarak daha iyi anlaşılmasına hem de geleceğe dönük fikir vermesine ve zenginleşmesine olanak sunmaktadır. Bu makalede Türkiye'de güncel toplumsal sorunların, kamu politikası alanına yönelik olarak 2009-2022 yılları arasında üretilen bilimsel makalelerde konu edilme durumunu irdelemek temel amaçtır. Özellikle ise COVID-19 küresel krizinin Türkiye'de kamu politikası alanında yapılan çalışmalara konu edilip edilmediğini incelemek hedeflenmiştir. Bu çerçevede, makalenin kapsamı ve konusunu, *Dergipark/ULAKBİLİM*, *Amme İdaresi Dergisi* ve *Çağdaş Yerel Yönetimler* veri tabanlarında 2009-2022 yılları arasında kamu politikası alanında yayımlanan makaleler oluşturmaktadır. Söz konusu veri tabanları dahil etme ve dışlama kriterleri kullanılarak taranmış ve kamu politikasıyla ilgili olanlar bibliyometrik analize tabi tutularak bulgular sayısal verilere dökülmüştür. 2020-2022 yıllarını kapsayan pandemi döneminde COVID-19 temalı çalışmalarda genel bir artış olduğu gözlemlenmiş olsa da *Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi*'nde doğrudan bu konuya ilişkin yalnızca bir adet çalışmaya rastlanmıştır, *Amme İdaresi Dergisi*'nde COVID-19 temalı herhangi bir çalışmanın yer almadığı görülmüştür.

ABSTRACT

Scientific studies carried out to identify and evaluate various problems and needs that concern society allow the field of public policy studies to be better understood by making a retrospective evaluation and providing ideas and enrichment for the future. In this study, the main purpose is to determine which issues are most concerned the field of public policy, and to what extent social problems in Türkiye have been the subject of public policy studies between 2009-2022. In particular, it aims to examine whether the COVID-19 pandemic is the subject of public policy studies in Türkiye. The articles published between the years 2009 and 2022 in *Dergipark/ULAKBİLİM*, and the journals of both Public Administration (*Amme İdaresi*) and Contemporary Local Administrations (*Çağdaş Yerel Yönetimler*) databases were reviewed, and those articles related to the public policy were included in a comparative bibliometric analysis. Although it was observed that there was an overall increase in COVID-19-themed studies in the period covering 2020-2022, only one study directly related to this subject was found in the Contemporary Local Administrations Journal, and it was observed that any COVID-19-themed study had not been published in the Public Administration Journal.

* Bu çalışma, 3-4 Haziran 2022 tarihinde Van'da, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi'nin ev sahipliğinde gerçekleştirilen "Post-Pandemi Döneminde Yeniden Yapılanma ve Kamu Politikaları" konulu 9. Kamu Politikaları Çalıştayı'nda sunumu yapılan özet bildirinin genişletilmesi ve 2022 yılına ait güncel verilerin eklenmesi ile üretilmiştir.

** Arş. Gör., Süleyman Demirel Üniversitesi, sebihaduz@sdu.edu.tr, ORCID: 0000-0002-4706-6001

*** Prof. Dr., Süleyman Demirel Üniversitesi, huseyingul@sdu.edu.tr, ORCID: 0000-0001-6901-541X

**** Prof. Dr., Anadolu Üniversitesi, huseyinozgur@anadolu.edu.tr, ORCID: 0000-0003-1219-1273

Anahtar Kelimeler: Kamu politikası, kamu politikası analizi, COVID-19, bibliyometrik analiz, Türkiye

Keywords: Public policy, public policy analysis, COVID-19, bibliometric analysis, Türkiye

1. GİRİŞ

Kamu politikası ya da siyasası çalışmaları, teori ve uygulamanın birlikte ele alınarak değerlendirilmesini gerekli kılmaktadır. Friedberg’e (2018, s. 354) göre kamu politikası çalışmaları, teorik ve bilimsel olarak sağlam temellere dayanmasının yanında, politikanın hedeflediği toplumsal yapı üzerindeki değişikliklere de hassas olmalıdır. Dunn’a (2018, s. 3) göre ise politika/siyasa analizi, siyasa ile ilgili bilgilerin (*policy-relevant knowledge*) oluşturulması, eleştirel bir yolla değerlendirilmesi ve dönüştürülmesini amaçlayan multidisipliner bir araştırma sürecidir.

Kamu politikası, bir sorun-çözme disiplini olarak, kamu politikası sorunlarını saptamak, sorunları ve ortaya çıktıkları bağlamı incelemek ve çözümlerine yönelik kamu politikası seçenekleri geliştirmek için sosyal bilim yöntemleri, teorileri ve bulgularından yararlanmaktadır (deLeon ve Vogenbeck, 2007, s. 4; Lasswell, 1951). Dunn (2018, s. 34), siyasa ile ilgili bilginin daha bilimsel, rasyonel, sistematik ve modern bir halinin 19. Yüzyıldan itibaren ortaya çıkmaya başladığını belirtmektedir. Bu dönemde siyasa ile ilgili bilgileri üretenler, çalışmalarını deneysel verilerin sistematik biçimde kayıtlanmasına; toplumu ve toplumun sorunlarını anlamak için kullanılan prosedürlere ilişkin ampirik, nicel ve siyasa-yönelimli (*policy-oriented*) araştırmalara dayandırmışlardır.

Politika bilimlerinde üretilen bilgiler Laswell (1951; 1971) tarafından “politika süreçleri hakkında bilgi” ve “politika süreçlerinde bilgi” olmak üzere ikili bir çerçevede ortaya konmuştur. Buna göre, kamu politikası bilgisi, politikaların nasıl yapıldığına dair süreçlere ilişkin olabileceği gibi, politika uygulamalarının çeşitli yöntemlerle incelenmesinden ortaya çıkan sonuçlara dayanarak politika yapıcılara öneriler yapılmasıyla da ilgili olabilir. Politika analizi çalışmaları da bu ikinci grupta, araştırma ve veri analizi içeren aşamaya ilişkin olarak kendisine yer bulmaktadır. Politika analizi çalışmaları, geçmiş politikaların incelenmesi ve değerlendirilmesi ile geleceğe dönük prospektif nitelikte tahminde bulunmak ve politika seçeneklerine dair öneriler sunma hedefi düşünüldüğünde, geçmişe dönük özellik taşıyan çalışmalardır (Morçöl, 2018, s. 54-55). Politika analizi çalışmaları, “olanı anlamayı hedefleyen, daha görgül (ampirik) ve uygulama odaklıdır” (Gül, 2015a, s. 7). Bu yönüyle de, toplumu ilgilendiren sosyal sorunların ampirik ve sistemli bir şekilde incelenmesi, bunlara yönelik farkındalık yaratılması ve politika yapımının geleceğine

ışık tutulması bakımından önemlidir. Ayrıca, bu çalışmaların bilimsel bir anlayışın geliştirilmesi açısından da değerli olduğunu ifade etmek mümkündür.

Sosyal bilimlerde açık bir siyasa yönelimi geliştirmeye yönelik ilk sistematik adım 1951 yılında Harold D. Lasswell ve Daniel Lerner tarafından düzenlenen *The Policy Sciences: Recent Developments in Scope and Method* adlı çalışma olmuştur. Bu çalışmada Lasswell (1951), politika bilimlerinin, bilimin teorik amaçları ile sınırlı olmadığını ve temelde pratik bir yönelime (*practical orientation*) sahip olduğunu ifade etmektedir. Lasswell (1951), sosyal bilim ve siyasa bilimini, disiplinlerarası bir yaklaşım çerçevesinde bir pratik sosyal sorun çözme yöntemi olarak görmüştür. Siyasa/politika bilimi sosyal bilimler alanında uygulamalı siyasa-yönelimli (*policy orientation*) özelliğiyle ayrılmakta olup, siyasa bilimci de kamusal sorunlara ve çözümlerine katkıda bulunarak demokratik gelişmeye katkı yapma rolü üstlenmektedir. Demir'e (2011, s. 110) göre, "toplumun karşı karşıya olduğu sorunların çözülmesi için gerçekler hakkında bilgi sahibi olmak şarttır". Kamu politikası analizi çalışmaları yoluyla "kamu politikasının sebep ve sonuçlarının anlaşılması, pratikte karşılaşılan problemlere çözüm bulmak için sosyal bilimlerden elde edilen bilgilerin kullanılmasını sağlar" (Demir, 2011, s. 110). Erat (2011, s. 110) da kamu politikası analizinin uygulanan politikaların nedenlerinin yanı sıra uygulanmasını ve uygulama sonuçlarını değerlendirme çabası içerdiğine vurgu yapmıştır. Usta (2013, s. 83) ise politika analizinin, "politika oluşturma sürecini daha iyi anlamak ve politikaları oluşturan aktörler üzerinde önemli etkileri bulunan sosyo-ekonomik koşullar hakkında güvenilir bilgiler edinmek için yapılan bilimsel bir çalışma" olduğuna dikkati çekmektedir. Kısacası, Lasswell ve Lerner'in çerçevesini çizdiği politika bilimleri aslında, kamuya ve/veya topluma ait sorunlara ve bu sorunların çözümlerine ilişkin (*context orientation*) uygulamalı/pratik bilgi üretmeyi (*practical orientation*) içeren çalışmalardır.

Lasswell'in "siyasa yönelimi" (*policy orientation*) önerisi toplumsal olarak bağlamsal haritalama ve etkileşime de dayanmaktadır. Ona göre, toplumsal bağlamın ve yeni gelişmelerin etkilerinden bağımsız bir kamu politikası çalışması ya da analizi mümkün değildir. Toplumsal bağlama yönelimli olmak (*the principle of contextuality* ya da *context orientation*) ve karmaşık ve hızlı dönüşüm halindeki bu bağlamı sürekli takip etmek, gözlemek ve haritalamak siyasa bilimi çalışmaları, uzmanları ve araştırmaları için güçtür ama gereklidir (Lasswell, 1971, s. 155; Torgerson, 1985). Toplumsal bağlama yönelimli oluş aynı zamanda değişimi anlama odaklı olmayı da gerektirir (*the principle of temporality* ya da *change orientation*). Bu değişim ortamında toplumsal bağlam yönelimini ve kavrayışını ilerletmek isteyen araştırmacı, gelişmeleri takip etmek, geçmiş, bugün ve gelecek bağlamında anlamak, öngörü-

ler ortaya koymak ve bunları çalışmalarına yansıtma durumundadır (Lasswell ve Kaplan, 1950, s. xiv, xxiii; Torgerson, 1985, s. 247).

Sonuç olarak, *kamu politikası analizi, değişen sosyoekonomik bağlam çerçevesinde, uygulama ya da olana odaklı kamu siyasetleri çalışmalarını içerir*. Kamu politikası analizi çalışmalarının çıkışının temelinde yatan, toplumun temel sorunlarına etkili çözümler bulma (*policy/context orientation*) anlayışı, aslında siyasal bilimcilerin ortaya çıkan toplumsal sorunların hangilerine ne ölçüde ilgili olup olduklarının incelenmesini de içerir. Bu çalışma da aslında böyle bir inceleme çabasının ürünüdür.

COVID-19 pandemisini küresel bir kriz olarak değerlendirmek yanlış olmayacaktır. COVID-19 salgınının dünyanın her yerinde toplum, ekonomi, sağlık, eğitim, yönetim, iletişim gibi pek çok alanda önemli etkileri olmuş ve inceleme konusu haline gelmiştir. Hastalığın ger geçen gün hızla yayılması ve ölüm ile sonuçlanan ciddi vaka sayılarının söz konusu olması hükümetler ve uluslararası örgütleri bu konuya eğilmeye itmiştir. Hastalığın çeşitli alanlardaki etkileri ile mücadele etmek en temel gündem olmuş ve bu konuda hükümetlere aktif bir rol yüklenmiştir. Yukarıda kamu politikası analizi hakkında verilen bilgiler doğrultusunda, COVID-19 küresel salgınının kamu politikası çalışmalarının ilgi alanına girmesi kaçınılmaz olmuştur. Çalışmada, belirlenen veri tabanlarında 2009-2022 yılları arasında yayınlanan kamu politikası alanına ilişkin çalışmaları incelemek ve özelde de COVID-19 pandemisinin kamu politikası alanında Türkiye'de yapılan çalışmalara ne ölçüde yansıdığına saptanması amaçlanmaktadır. Bu amaç doğrultusunda çalışmalar belirli dahil etme ve dışlama kriterlerine tabi tutularak bibliyometrik bir analiz yapılmaktadır.

1.2 Araştırmanın Konusu, Amacı, Örneklemi ve Soruları

Çalışmanın temel sorunsalı, başta sağlık olmak üzere sosyo-ekonomik yaşam, eğitim, teknoloji, bilim gibi pek çok alanı ciddi şekilde etkileyen COVID-19 küresel salgını gibi önemli bir kamusal sorunun, Türkiye'de kamu politikası alanında yapılan çalışmalara da bir yansımalarının olup olmadığını saptamaktır. Bu doğrultuda çalışmada 2009 ve 2022 yılları arasında; i. Dergipark/ULAKBİLİM, ii. Amme İdaresi Dergisi (AİD) ve iii. Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi (ÇYYD) veri tabanlarında kamu politikası alanında yayımlanan makaleler taranarak, başlık, özet ve anahtar kelimeler bazında bibliyometrik analize tabi tutulmuştur. Ancak COVID-19 pandemi dönemi ve öncesi ile karşılaştırma içermesi nedeniyle çalışmada zaman serisi analizi de kullanılmıştır. Çalışmada aşağıdaki bir temel soru ile dört ayrı alt soru çerçevesinde hareket edilmiştir.

S1: COVID-19 küresel salgını, Türkiye’de kamu politikası alanında yapılan çalışmalarda hangi alanda çalışanlarca ne ölçüde yansıtılmış ve konu edinilmiştir?

Bu temel sorudan yola çıkarak, hem COVID-19 pandemisinin yaşandığı 2020-2022 döneminde hem de pandemi öncesiyle karşılaştırma yapabilmek amacıyla 2009-2019 yılları arasında kamu politikası alanında Türkiye’de yayımlanan makaleler aşağıdaki dört alt soru çerçevesinde taranmış ve değerlendirilmiştir:

S1a: Yıllara göre konuların sayısal yoğunluğu nasıl seyretmektedir?

S1b: İlgili makalelerin yazarları hangi kurumlarda çalışmaktadır?

S1c: Yazarlar hangi alanlarda/bölmelerde çalışmaktadır?

S1d: Konulara göre sayısal dağılım nasıldır?

1.3 Bibliyometrik Analiz ve Verilerin Toplanması

Bibliyometrik yöntemler, belirli araştırma soruları çerçevesinde niceliksel analizinin yapılabilmesine olanak sağlamaktadır. Verilerin toplanması ve değerlendirilmesi için bibliyometrik yöntemler içerik veya atıf analizi şeklinde kullanılabilir (Ellegaard ve Wallin, 2015, s. 1810; Wallin, 2005). Bibliyometrik analiz yöntemleri her ne kadar ilgili konuda literatürün sentezlenmesi ve özetlenmesi için oldukça etkili olsa da, verinin toplanması süreçleri araştırmacının kriterlerine ve teknolojik imkanlara bağlı birtakım kısıtlamalardan bağımsız değildir (Donthu vd., 2021, s. 295). Araştırmacılar, bibliyometrik analiz yöntemini çalışma alanlarındaki yükselen trendleri makale sayısı, dergi, yazarlar, anahtar sözcükler vb. temelinde analiz etmek için kullanabilmektedirler.

Bibliyometrik yöntemin uygulanması, Web of Science, Dergipark, Scopus gibi dijital veri tabanlarının ortaya çıkıp yaygınlaşmaya başlamasıyla daha kolay bir hal almıştır. Zira bilgiye erişebilirliğin artması, analog bilginin dijital ortamlara aktarılması aracılığıyla oluşturulan veri tabanları sayesinde daha olanaklıdır. Basılı haldeki dergilerin internet ortamında arşivlenerek kullanıcılara sunulması da aslında basılı yayınlar üzerinden zahmetli sayılabilecek bir süreç olan makale taramasını kolaylaştırır. Böylelikle bibliyometrik yöntem kullanılarak yapılacak bir çalışma için veri toplamak daha zahmetsiz olmaktadır. Bibliyometrik çalışmaların genellikle sahip oldukları araştırma yöntemi, yapılacak çalışmanın amacı ve dolayısıyla yanıt aranan araştırma sorusu/soruları doğrultusunda bir akış planlaması yapılarak belirlenen şemaya uygun şekilde ilerlenmesiyle gerçekleşmektedir.

Şekil 1: Çalışmanın Akış Planı

Bibliyometri tekniğinin kullanılmasında önemli olan spesifik bir soruya odaklanarak yanıt aranması ve bu yapılırken de önceden belirlenen dahil etme ve dışlama kriterlerine göre bir araştırma stratejisinin izlenmesidir. Bu ise, belirlenen araştırma sorusu ve veri tabanı doğrultusunda bulunan bilimsel çalışmaların sınıflandırılmasını ve ilgili kriterlere göre elenerek sentezlenmesini gerektiren bir süreçtir.

COVID-19 pandemisinin Türkiye’deki kamu politikası çalışmalarına konu edilmesi açısından incelenmesinin amaçlandığı bu keşif çalışmasında, Dergipark/ULAKBİLİM veri tabanına ek olarak *Amme İdaresi Dergisi* (AİD) ve *Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi* (ÇYYD) üzerinden 2009-2022 yılları arasında yapılmış makale çalışmaları irdelenmektedir. Söz konusu çalışmalara ulaşabilmek için öncelikle veri tabanı üzerinde gelişmiş farklı arama seçenekleri kullanılarak optimum veriye ulaşılması gerekmiştir. Dergipark/ULAKBİLİM üzerinden yapılan tarama, önce ayrı ayrı anahtar sözcüklerde ve özetlerde “kamu politikası” sözcük grubunun aratılmasıyla başlatılmıştır. Ardından ise ulaşılabilecek veri havuzunun genişletilebilmesi ve önceki arama sonuçlarındaki çakışmalardan doğabilecek yanlışlıkların önlenmesi adına anahtar sözcüklerinin arasında veya özetinde “kamu politikası” kelime grubunun yer aldığı çalışmalara ulaşabilmek için [keywords: “Kamu Politikası” OR abstract: “Kamu Politikası”] araması yapılmıştır.

Tüm arama sonuçlarının ayrı ayrı kaydedildiği süreçte, buna ek olarak gözden kaçabilecek sonuçları en aza indirmek adına bir önceki arama, çalışmanın kapsamına giren yıllara göre tekrar edilmiştir. Bunun için girilen arama kriterleri ise [keywords: “Kamu Politikası” OR abstract: “Kamu Politikası” AND Pubyear: ...] şeklindedir. Kimi çalışmalarda, makalelerin yayımlandıkları dergilerin Dergipark platformuna yüklendiği tarihin arama sonuçlarını hataya sürükleyecek şekilde çalışmanın yayım yılı yerine kaydedildiği fark edilmiştir. Bunu engellemek için de bulunan sonuçlarda yer alan yayım yılı değil, doğrudan makalelerin kendisinde belirtilen yıl esas alınarak veri toplanmasına devam edilmiştir.

AİD ve ÇYYD arşivlerinde yapılan taramalarda ise yukarıda belirtilen gelişmiş arama kriterlerinin kullanılmıyor olması teknik bir kısıt doğurmuştur. Bu veri tabanlarında çalışmanın içerme ve dışlama kriterlerine uygun makalelerin bulunabilmesi için yazarların kişisel yargıları belirleyici olmuş ve elemeler başlık ve anahtar sözcüklere bakılarak sezgisel olarak gerçekleştirilmiştir. Çevrimiçi arşiv üzerinden

2009-2022 yılları arasındaki tüm sayı dosyaları taranarak kamu politikası alanında yayımlanan makaleler araştırma kapsamına dahil edilmiştir.

Arama sonuçlarının ayrı ayrı kaydedilmesi ve bir kaynak listesinin çıkarılmasının ardından oluşturulan Excel formatlı tabloyla erişilen tüm makale çalışmalarının başlık, anahtar sözcükler, yazarlar, yazarların o dönem çalıştıkları kurumlar, yazarların uzmanlık alanları ve son olarak da çalışmaların özetlerinin yer aldığı bir derleme hazırlanmıştır. Bu Tablo sürekli olarak eldeki kaynak listesiyle karşılaştırılarak kontrol edilmiş ve gerek tekrarların gerekse gözden kaçırmanın önlenmesi sağlanmıştır.

Araştırmada, Türkiye’de kamu politikası alanında yapılan çalışmalarda COVID-19 pandemisinin yansımaları görebilmek için, 2020-2022 yılları arasında kapsayacak şekilde COVID-19 dönemi ile öncesindeki 2009-2019 dönemini kıyaslamak ve bunun sonucunda da çalışma konularındaki dönüşümü incelemek amaçlanmıştır. Bu amaç çerçevesinde, yapılan tarama sonucunda ulaşılan çalışmalar yayım yıllarına göre 2009-2019 ve 2020-2022 dönemleri olmak üzere iki ayrı havuzda toplanmıştır. Tüm tarama sürecinin sonunda, 2009-2019 yılları arasında kapsayan COVID-19 öncesi dönem ile 2020-2022 yılları arasında kapsayan COVID-19 dönemi olmak üzere iki dönemde Türkiye’de kamu politikası alanında yapılan çalışmalardan aşağıda belirtilen sayılarda makale analize dahil edilmiştir:

- Dergipark/ULAKBİLİM platformundan elde edilen 207 makale
- AİD ve ÇYYD arşivlerinden elde edilen 147 makale.

Bu iki döneme ait makaleler aşağıdaki kriterler üzerinden sınıflandırılmış, bibliyografik analize tabi tutularak, bulgular analiz edilmiş ve sayısal grafiklere dökülmüştür. Kullanılan dört ana kriter aşağıda gösterilmektedir:

- Yayın sayıları,
- Yazarların çalıştıkları kurumlar,
- Yazarların çalışma alanı/bölgeleri,
- Çalışmaların temaları (özet ve anahtar sözcükler üzerinden ortak temaların belirlenmesi)

2. ANALİZ, BULGULAR VE DEĞERLENDİRME

Bir önceki bölümde, araştırma sorusu ve alt sorular doğrultusunda çalışmaya dahil edilecek yayınların, önceden saptanan içerme ve dışlama kriterlerine göre be-

lirlenmesinin yöntemsel bir gereklilik olduğu ifade edilmişti. Bu doğrultuda, söz konusu çalışmada incelenmesi uygun görülerek seçilen makaleler yıllara ve dönemlere göre, yazar sayılarına göre, yazarların çalıştıkları kurumlar ve çalışma alanlarına göre ve son olarak ise temalarına göre sınıflandırmaya tabi tutulmuşlardır. Taranan veri tabanlarının ve tarama kriterlerinin değişkenlik göstermesi nedeniyle Dergipark/ULAKBİLİM veri tabanı tek ve AİD ve ÇYYD birlikte olacak şekilde bu başlıklara göre taramalar gerçekleştirilmiş, sonuçlar tablo ve grafiklere dökülmüştür.

Bulguların genel analizi çerçevesinde, kamu politikası alanında yapılan ve mevcut çalışma kapsamına dahil edilmesine karar verilen makaleler incelendiğinde, kamu politikası ve çeşitli disiplinlerin ilişkisi; ülke, bölge ve disiplinler düzeyde kamu politikasına dair inceleme yahut karşılaştırmalar ve politika önerileri; kamu politikası çalışmalarının dönemsel seyri gibi farklı bağlamlarda çalışmaların yürütüldüğü gözlemlenmiştir. İki ayrı döneme ait verilerin analizi temelinde ortaya çıkan kavram ve kelime bulutları aşağıda Şekil 2 ve Şekil 3’te sunulmaktadır. Kavram ve kelime bulutları karşılaştırması, COVID-19, sağlık, ekonomi, sosyal politika, kent ve yerel yönetim alanlarının 2020-2022 döneminde öne çıktığına işaret etmektedir.

Şekil 2: 2009-2019 Dönemi Kelime Bulutu

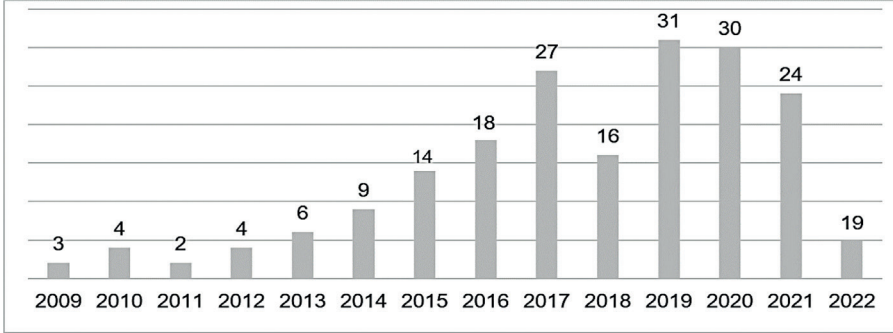

Şekil 3: 2020-2022 Dönemi Kelime Bulutu

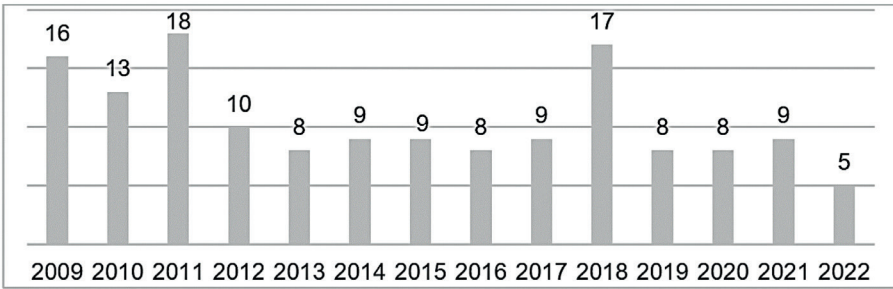
Aşağıda sunulan Grafik 1 ve Grafik 2’deki veriler, Dergipark/ULAKBİLİM ile Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi ve Amme İdaresi Dergisi veri tabanlarında 2009-2022 yıllarında yayınlanan kamu politikası temalı makale sayılarını göstermektedir. Dergipark/ULAKBİLİM veri tabanında 2009-2022 yılları arasında taranan kamu politikası ile ilgili Grafik 1’de sunulan makale sayıları, 2013 yılı sonrasında 2018 hariç 2019 yılına kadar artış eğilimi olduğu ama bu eğilimin pandemiyle birlikte duraklayarak düşüş eğilime döndüğü görülmektedir. Ancak, düşüş eğilimine rağmen, 2020-2022 arasındaki 3 yıllık dönemdeki makale yayın sayılarının yıllık dağılımına bakıldığında, toplamda 73 ve yıllık ortalama olarak 24,33 makale yayımlandığı görülmektedir. Bu rakamlar, Dergipark/ULAKBİLİM veri tabanında 2009-2019 dönemindeki makale yayın sayılarının yıllık ortalamasıyla karşılaştırıldığında önceki döneme göre yaklaşık yüzde 100’lük bir artışa işaret etmektedir.

11 yıllık ilk dönemde kamu politikasıyla ilgili 134 yayın gerçekleştirilmiş ve yıllık ortalama yayın sayısı 12,18 olmuştur.

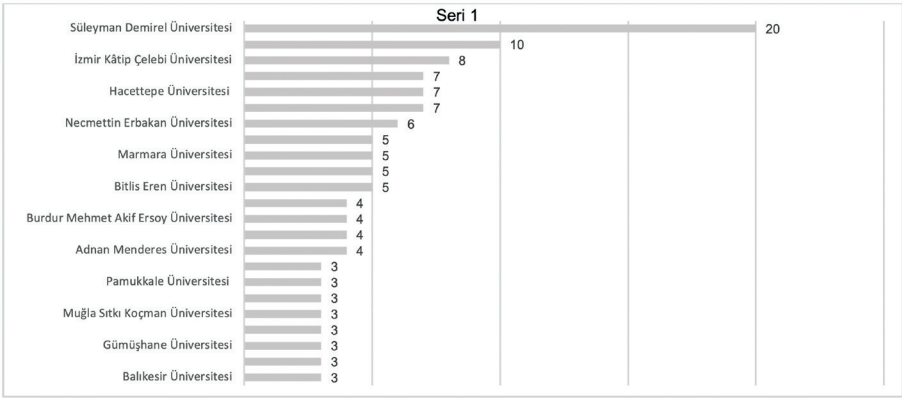
Grafik 1. Yıllara Göre Makale Sayıları (Dergipark/ULAKBİLİM)

Grafik 2. Yıllara Göre Makale Sayıları (AİD ve ÇYYD)

Dergipark/ULAKBİLİM veri tabanı taramasına ilişkin Grafik 1’de sunulan bulguların aksine, Aİ ve ÇYY dergilerinin veri tabanlarında aynı dönemde makale sayılarının yıllara göre dağılımına ilişkin yapılan tarama, Grafik 2’de görüldüğü gibi, farklı bir tablo ortaya koymaktadır. Buna göre Aİ ve ÇYY dergilerinde 2009-2022 döneminde yayınlanan makale sayılarında 2012 yılında düşüş yaşanmış ve 2013-2021 yılları arasında kamu politikasıyla ilgili yayınlanan makale sayıları, 2018 yılı haricinde istikrarlı biçimde 8 ya da 9 olmuştur. 2009-2019 ve 2020-2022 dönemlerinde yapılan makale yayınlarının sayılarının dağılımına bakıldığında, kamu politikasıyla ilgili 11 yıllık ilk dönemde 125 (yıllık ortalama 11,36) ve 3 yıllık ikinci dönemde ise 22 (yıllık ortalama 7,33) olmak üzere toplamda 147 makale yayımlandığı görülmektedir. Bu bulgular, COVID-19 döneminde kamu politikası ile ilgili yayın sayısı ortalamasında önceki döneme göre yüzde 35’lik bir düşüşe işaret etmektedir.

Yapılan yayınlardan -her üç veri tabanından ayrı ayrı olmak üzere- tarananların yazarlarının hangi kurumlara mensup olduğuna dair bir incelemeye de çalışma kapsamında yer verilmiştir (Grafik 3.1, 3.2., 3.3, 3.4.). Bunun için ise her bir makalede yazarlar tarafından verilen kurum bilgileri esas alınmıştır. 2009-2019 döneminde kamu politikası alanında yapılan ve Dergipark üzerinden taranan makale çalışmalarının yazarlarının çalıştıkları kurumlara Grafik 3 üzerinden bakıldığında, Türkiye'de kamu politikası alanında yapılan çalışmaların çoğunlukla üniversitelere mensup akademisyenler tarafından üretildiği görülmektedir.

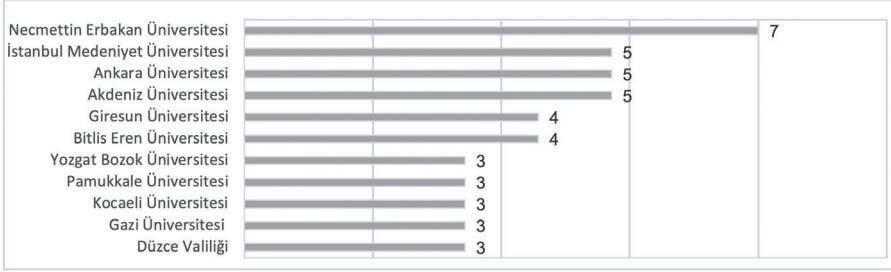

Grafik 3. 2009-2019 Dönemi - Yazarların Kurumlarına Göre Sayısal Dağılım (Dergipark/ULAKBİLİM)

Bu bağlamda kamu politikası alanında yapılan yayınlarda Süleyman Demirel Üniversitesi 20 isim ile ilk sırada yer almıştır. 2009-2019 yılları arasında toplam 20 akademisyenin kamu politikası temalı bilimsel makale yayınladığı Süleyman Demirel Üniversitesi'ni, Dokuz Eylül Üniversitesi 11 akademisyen ile 2. sırada takip etmektedir. İzmir Katip Çelebi Üniversitesi 8 kişi ile 3. sıradadır. Yedişer yazar ile Sakarya Üniversitesi, Hacettepe Üniversitesi ve Celal Bayar Üniversitesi 4. sırayı paylaşmışlardır. 5. sırada 6 yayınlı Necmettin Erbakan Üniversitesi yer alırken, beşer isim ile Mustafa Kemal, Marmara, Gazi ve Bitlis Eren Üniversiteleri 6. sırayı paylaşmıştır.

2020-2022 dönemine (Grafik 4) gidildiğinde ise bu dönemde sıralamanın değiştiği ve ilk sırada kamu politikası alanında çalışması yayınlanan 7 kişiyle Necmettin Erbakan Üniversitesi yer almıştır. İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Ankara Üniversitesi ve Akdeniz Üniversitesi beşer yazar ile 2. sırayı paylaşırken, Giresun Üniversitesi ve Bitlis Eren Üniversitesi dörder yazar ile üçüncü sıradadırlar. Daha sonra üçer kişiyle Yozgat Bozok Üniversitesi, Pamukkale Üniversitesi, Kocaeli Üniversitesi, Gazi Üniversitesi ile Düzce Valiliği yer almaktadır. Son grupta ise grafikte

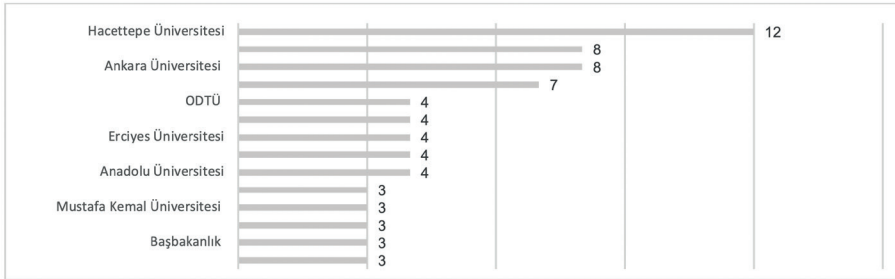
yer verilmemiş olmakla birlikte ikişer isim ile de 10 üniversite ve Sağlık Bakanlığı bulunmaktadır.

Grafik 4. 2020-2022 Dönemi - Yazarların Kurumlarına Göre Sayısal Dağılım (Dergipark/ULAKBİLİM)

Kurumları temsil eden yazar sayılarında, yıllar içerisinde aynı yazarlar farklı çalışmalarla da yer aldıklarından, aynı kurumlar tekrar edebilmektedir. Çalışma kapsamında, makaleler tekil olarak incelendikleri için, bir eleme yapılmasına gerek duyulmamıştır. Bilhassa bu sayılar, ilgili yıllar arasında hangi kurumdan kaç adet yayının çıktığına ilişkin de bilgi barındırmaktadır.

Grafik 5'e göre, 2009-2019 döneminde Türkiye'de kamu politikası alanında Amme İdaresi Dergisi ve Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi özelinde yapılan incelemede Hacettepe Üniversitesi (12) mensubu akademisyenlerin kamu politikası alanında yapılan yayınlarda öne çıktığı görülmektedir. TODAİE ve Ankara Üniversitesi sekiz akademisyen temsili ile ikinci sırada iken, Gazi Üniversitesi altı akademisyenle üçüncü sırada yer almaktadır. ODTÜ, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Erciyes Üniversitesi, Dokuz Eylül Üniversitesi ve Anadolu Üniversitesi dördüncü sıradadır. Süleyman Demirel, Mustafa Kemal, İstanbul ve Adnan Menderes Üniversiteleri ile Başbakanlık kurumu beşinci sırayı paylaşmaktadırlar. Grafikte yer verilmemiş olmakla birlikte iki kişiyle son sırayı 15 üniversite, Polis Akademisi, TÜİK ve İçişleri Bakanlığı ile Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı yer almaktadır.

Grafik 5. 2009-2019 Dönemi - Yazarların Kurumlarına Göre Sayısal Dağılım (ÇYYD ve AİD)

2020-2022 dönemine ait Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi ve Amme İdaresi Dergisi veri tabanlarından alınarak incelenen makalelerdeki yazarlar ve mensup oldukları kurumlara yönelik rakamlara Grafik 6’da yer verilmiştir. Bu dönemde üniversiteler 2 ya da tek yazar ile temsil edilmektedir. İkişer yazar bulunmuş üniversiteler Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Kastamonu Üniversitesi, Kocaeli Üniversitesi ve Mustafa Kemal Üniversitesidir. Tek yazarla 17 üniversite ve İçişleri Bakanlığı ikinci ve son sırayı paylaşmaktadırlar.

Kurum	Sayı
Mustafa Kemal Üniversitesi	2
Kastamonu Üniversitesi	2
Tarsus Üniversitesi	1
Selçuk Üniversitesi	1
Niğantaşı Üniversitesi	1

Grafik 6. 2020-2022 Dönemi - Yazarların Kurumlarına Göre Sayısal Dağılım (ÇYYD ve AİD)

Üniversiteler dışında ise 2009-2022 dönemindeki tüm yıllar ve her üç veri tabanı göz önüne alındığında üniversiteler dışında yayın yapanların yer aldığı kurumlar olarak İçişleri Bakanlığı (6), Polis Akademisi (3), Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı (2) ve Sağlık Bakanlığı’dır (2). Bu şekilde bir inceleme, hangi kurum ve kuruluşların kamu politikası alanında ne kadar çalışma ortaya koyduğunu göstermesi bakımından önemlidir. Böylece, hem kamu politikası alanının farklı alanların ilgisini uyandıran niteliğinin görülmesi hem de bu konuda nispeten daha az çalışan yahut hiç kamu politikası konusu üzerinde çalışılmamış kurum ve kuruluşların ortaya çıkarılması mümkün olabilecektir. Bu şekilde bir inceleme farklı bir çalışmanın konusu olabilme potansiyelini barındırmaktadır.

Çalışma kapsamında incelenen bir diğer belirleyici kısım ise yazarların mensup oldukları kurumların yanında çalışma alanlarına/bölümlerine göre sayısal dağılımlarıdır. Yine Dergipark/ULAKBİLİM tek başına, AİD ve ÇYYD ikisi birlikte olmak üzere iki ayrı ana veri tabanından alınan sonuçlar ayrı ayrı sunulmaktadır. Bu bilgiler için de yine yazarların yayın içerisinde verdikleri kişisel bilgilerden yararlanılarak ve eğer bu yönde bir bilgi yoksa yazar hakkında araştırma yapılarak çalışma alanı/bölüm bilgisi edinilmiştir.

2009-2019 döneminde Dergipark/ULAKBİLİM üzerinden taranan çalışmalarda Kamu Yönetiminin (Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi ile Kamu Yönetimi tek grup halinde ele alınmıştır) alanda yer alanların hakimiyeti gözlemlenmektedir. 11 yıllık ilk dönemde 135 kişi ile diğer alanlara kıyasla büyük bir farkla Kamu Yönetimi alanında çalışan yazarlarca kamu politikası konusunda yayınlar yapıldığı

görülmektedir. Bunu Maliye (13), İçişleri Bakanlığı (6), Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler (SBUİ) (4) takip etmiştir. Beşinci sırada ise üçer temsilde Sosyoloji, Siyaset Bilimi ve İktisat alanları ile Polis Akademisi yer almıştır. Daha sonrasında Uluslararası Ticaret, Turizm İşletmeciliği, Sosyal Hizmet, Yönetim Organizasyon, Sağlık, Felsefe ve Din Bilimleri gibi farklı alanlar da göze çarpmaktadır.

2020-2022 döneminde yazarların çalışma alanlarının dağılımına bakıldığında çoğunluğun genel dağılımda olduğu gibi yine kamu yönetimi alanında çalışan yazarlardan oluştuğu gözlenmektedir. 61 yazarla temsil edilen kamu yönetimi takiben İktisat (11), Endüstri Mühendisliği ve Mühendislik (6), Sağlık (5), Maliye (4) ile İçişleri Bakanlığı, Siyaset Bilimi ile Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkilerin (3) yer aldığı görülmektedir. Bu dönemde mühendisliğin yanı sıra, 2 ya da tek temsilde bilişim sistemleri, bilgi işlem teknolojileri, yönetim bilişim sistemleri ve teknopark alanlarından da yazarların yer alması, kamu politikası çalışmalarında dijitalleşme konusunun da ele alınmaya başlandığına ve konu çeşitliliğinin arttığına işaret etmektedir. Tabii ki COVID-19'un özellikle uzaktan çalışma ve eğitimi zorunlu kılmasıyla dijitalleşme konusundaki çalışmaların sayısındaki artış arasında bağ kurmanın olanaklı olduğu düşünülebilir.

Üç yıllık bu ikinci dönemde ortaya koyulan çalışmaların yazarlarının kurum ve bölüm/çalışma alanı bazlı yapısı incelendiğinde dikkati çeken diğer nokta ise sağlık alanında çalışan isimlerin kamu politikası disiplinine eğilim göstermeye başlamış olmasıdır. 2020-2022 döneminde, sağlık alanında (Sağlık Bilimleri Fakülteleri ve Sağlık Bakanlığı çalışanları) kamu politikası üzerine yapılan çalışmalarda bir artış gözlenmiştir. Toplam sayı oldukça az olsa da, bu noktadaki değişim de, çalışmanın konusu ve kapsamı bağlamında önemlidir. Bu tür gelişmeler, kamu politikasının bağlantılı olduğu ve çeşitlilik gösteren disiplinler yelpazesine dijitalleşme ve sağlık bilimlerine ilişkin alanların da eklenmiş olduğunu göstermektedir.

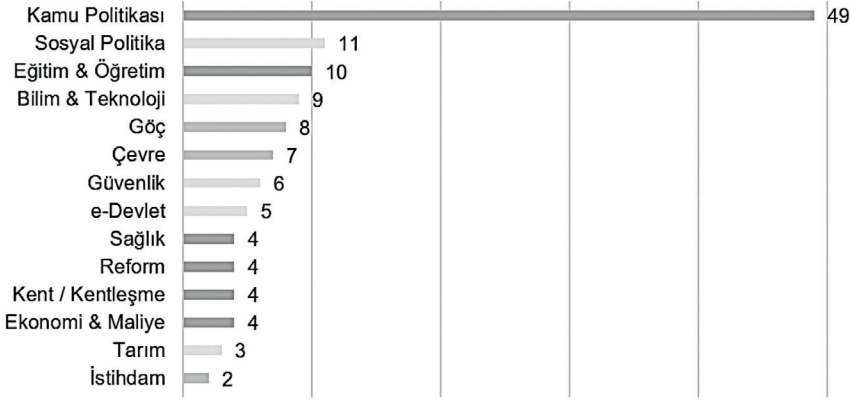
Dergipark/ULAKBİLİM veri tabanında taranıp sağlık alanında uzmanlaşmış olan yazarlara sahip diğer kamu politikası çalışmaları, 2020-2022 döneminde yapılmıştır; fakat bunların hiçbirisi COVID-19 ile ilgili değildir. 2020-2022 dönemini kapsayan COVID-19 pandemi süreciyle alakalı ve kamu politikası alanıyla bağlantılı yapılan çalışmalar yine kamu yönetimi alanında çalışan isimlerce gerçekleştirilmiştir.

ÇYYD ve AİD taramasından çıkan çalışma alanlarına dair sonuçlara baktığımızda ise, yine bekleneceği üzere, kamu yönetimi alanı, kamu politikası hakkında 2009-2019 döneminde çalışma yapan 66 ve 2020-2022 döneminde 17 akademisyenle ilk sıradadır. Bu defa sonraki sırada ciddi bir farklılaşma göze çarpmakta olup

2009-2019 döneminde bölge planlama (15) ve 2020-2022 döneminde de kent ve çevre (4) alanında çalışan yazarlar takip etmektedir. Bu bulgu aslında kamu politikasının disiplinler arası niteliğini ortaya koyması bakımından anlamlı ve faydalıdır. 2009-2019 döneminde çalışma yapan akademisyenlerin alanları ise sırasıyla İktisat (14), Maliye (10), Kent ve Çevre (7), Sosyoloji ve Sosyal Hizmet (5), Başbakanlık, İşletme ve Uluslararası İlişkiler (4), Planlama, Nüfus Çalışmaları, İnşaat Mühendisliği, İletişim (3), Siyaset Bilimi, İçişleri Bakanlığı, Muhasebe, Turizm, Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri (ÇEKO) (2 temsil) sıralanmaktadır. Tek temsil de teknolojiye sağlığa, hukuktan eğitime farklı alanlardan ve kurumlardan yazarlar yer almıştır. 2020-2022 döneminde ilk ikide yer alan kamu yönetimi ve kent ve çevrenin arkasından, üç temsilde Maliye ve iki temsilde İletişim ve Halkla İlişkiler gelmektedir. Tek temsilde son sırada ise İktisat, İşletme, Şehir Bölge Planlama, Sosyal Hizmet, Uluslararası İlişkiler, Sağlık, Adalet ve İçişleri Bakanlığı yer almaktadır.

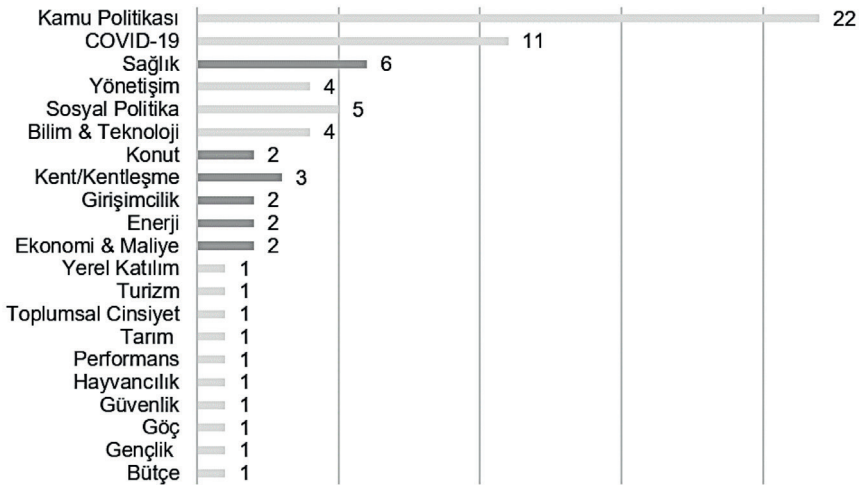
COVID-19 küresel pandemisinin Türkiye’de kamu politikası alanındaki çalışmalara etkisinin incelenmesi gibi temel bir araştırma amacıyla yola çıkılan çalışmada, bu gözlemin yapılabilmesi için tüm çalışmalar anahtar sözcüklerinden ve başlıklarından yola çıkılarak tematik bir ayrıma da tabi tutulmuştur (Grafik 4., 5., 6., 7.). Bu temalara göre yayın sayılarının dağılımı grafiklere aktararak gösterilmiştir. Bu temalar kendi içlerinde de detaylanan daha spesifik çalışma konularını barındırıyor olsa da çalışma kapsamında böyle detaylı bir sınıflandırmaya gidilmesi gerekli görülmemiştir. Mümkün olduğunca fazla sayıda tema, büyük resmin görülmesine engel olacak bir kargaşa yaratmaktan kaçınarak belirlenmeye çalışılmıştır. Kamu Politikası disiplininin çok çeşitli araştırma sorunlarına yönelik olarak bilimsel çalışmalara konu olabildiği de bu sınıflandırma sayesinde net şekilde anlaşılmaktadır. Kamu politikası temasının varlığının zihinlerde soru işareti oluşturmaması adına, bu temaya dahil olan çalışmaların analiz, yapım, uygulama, karşılaştırmalı kamu politikası gibi konuları, yani doğrudan kamu politikasını konu edindiğini belirtmekte fayda görülmektedir (Örneğin; Biçer ve Yılmaz, 2009; Demir, 2011).

Grafik 7. 2009-2019 Dönemi Yayınların Tematik Dağılımı (Dergipark/ULAKBİLİM)

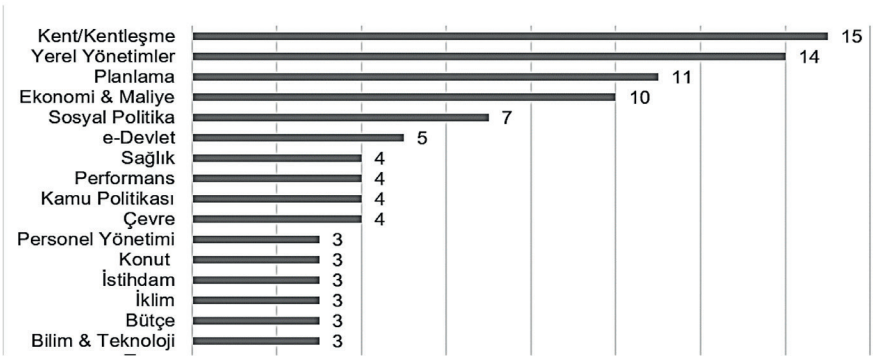
Grafik 7’de görüldüğü üzere, 2009-2019 döneminde doğrudan kamu politikasını konu edinen çalışmalar en büyük grubu (49) oluşturmaktadır. Takip eden grupta 11 çalışmayla sosyal politika, 10 çalışmayla eğitim-öğretim, 9 çalışmayla bilim ve teknoloji (9) yer almaktadır. e-devlet (5) konulu çalışmalar ile eğitim-öğretim konulu çalışmalar birlikte ele alınırsa bu iki alandaki çalışma sayısı toplam 14’e ve sıralamadaki yeri ikiye yükselmektedir. Yine çevre (7) ile kent ve kentleşme (4) birlikte ele alındığında 11 adet yayınlı sosyal politika alanıyla birlikte ikinci sırayı paylaşmaktadır. Daha sonrasında ise 4 ve 3 temsille göç, çevre, güvenlik, ekonomi, sağlık, maliye ve tarım konuları sıralanmaktadır. Turizm, toplumsal cinsiyet, personel ve Avrupa Birliği’yle ilgili konular da birer temsille yer almaktadır.

Grafik 8. 2020-2022 Dönemi Yayınların Tematik Dağılımı (Dergipark/ULAKBİLİM)

Grafik 8’e göre, pandemi dönemi olarak ifade edilen 2020-2022 arası ikinci döneme gelindiğinde kamu politikası teması, bu konuda yapılan 22 yayınlara yine ilk sırada yer almaktadır. Bu temayı 11 yayınlara COVID-19 temalı yayınlar izlemekte ve yeni ortaya çıkan COVID-19 pandemisinin kamu politikası çalışmalarına konu edildiği açıklıkla görülmektedir. Daha sonra beşer çalışma ile sağlık, yönetim, kentleşme ve konut alanı üçüncü sırada, 4 çalışmayla da sosyal politika dördüncü sırada yer almaktadır. Daha sonra 3 çalışmanın yer aldığı ekonomi, maliye ve bütçe konuları gelmektedir. Ayrıca bilim, teknoloji ve enerji alanlarında da 6 çalışmanın yer alıyor olması, COVID-19 pandemisi döneminde teknolojinin artan önerime işaret ettiği şeklinde yorumlanabilir. Bu bulgular, bu çalışmanın yapılmasına dayanak olan beklentiyi karşılar şekilde, toplumda yaşanan temel sorunların ve gelişmelerin kamu politikası çalışmalarına yansımalarına işaret etmektedir. Ayrıca, girişimcilik, tarım ve hayvancılık konuları ikiyeşer çalışmada ve turizm, toplumsal cinsiyet ve personel konuları ise birer çalışmada yer almıştır.

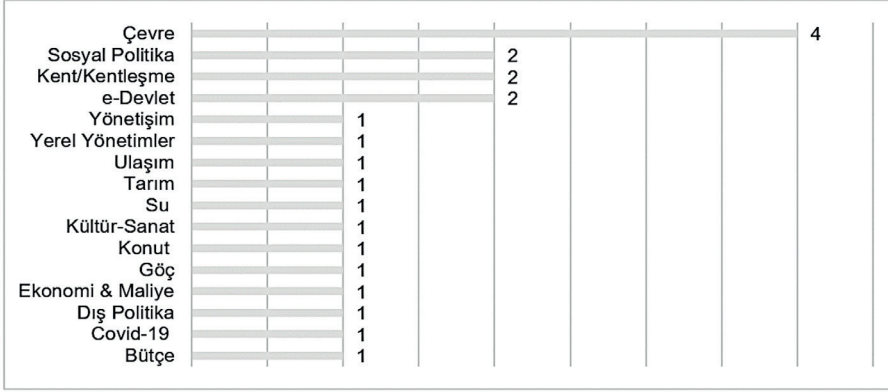
Amme İdaresi ve Çağdaş Yerel Yönetimler Dergilerine birlikte bakıldığında ise, Dergipark/ULAKBİLİM üzerinden yapılan taramada ulaşılan yayınların dahil edildiği tematik sınıflandırmanın farklılaştığı, Grafik 9’da da sunulduğu üzere, açık şekilde görülebilmektedir. Özellikle ÇYYD’in etkisi, ilk iki sırada kent/kentleşme ve yerel yönetimler temalarının yer almasından anlaşılmaktadır. Çevre, iklim ve konut gibi bu alanla ilişkili olarak ayrıca 10 çalışmaya daha konu olduğu görülmektedir. Bu dönemde ekonomi, kalkınma, istihdam, maliye ve bütçe alanlarında ise toplamda 18 çalışma tamamlanmış ve yayımlanmıştır.

Grafik 9. 2009-2019 Dönemi Yayınların Tematik Dağılımı (AİD ve ÇYYD)

Bu dönemde farklı olan bir tema da planlama olup yerel ve bölgesel planlamaya ve stratejik planlamaya dair yayınlar bu tema altında birleştirilmiştir. Planlama temasına ait 11 adet makaleye rastlanmaktadır. Personel ya da performans ile sosyal politika alanlarında 7 ve e-devlet temasına ilişkin 5 çalışma vardır. Kamu politikası

ve sağlık konularında da dörder çalışma tamamlanmış iken bilim ve teknoloji temasında ise 3 adet çalışma gerçekleştirilmiştir. Tarım, nüfus, göç, dış politika, adalet ve afet yönetimi konularında ikişer adet çalışma yer almaktadır. Ulaşım, turizm, savunma, yenilikçilik, toplumsal cinsiyet, güvenlik, biyoteknoloji ve Avrupa Birliği gibi alanlarda da birer çalışmaya rastlanmıştır.

Grafik 10. 2020-2022 Dönemi Yayınların Tematik Dağılımı (AİD ve ÇYYD)

Grafik 10'da görüldüğü üzere, 2020-2022 yılları arasını kapsayan ikinci dönemde bu kez 4 çalışmaya konu olan çevre ile 5 çalışmaya konu olan kent/kentleşme ve konut temaları ilk sıraları alırken, sosyal politika, maliye ve e-devlet temaları ikişer çalışmada yer alarak hemen arkadan gelmiştir. Yönetişim, yerel yönetimler, göç, tarım, ulaşım, su, dış politika ve COVID-19 temaları da birer çalışmaya konu olmuşlardır. Burada dikkat çeken önemli nokta, ÇYYD ve AİD bünyesinde COVID-19'a dair yalnızca bir çalışmanın yayınlanmasıdır; Yaman'a (2022) ait bu çalışma COVID-19 pandemisini kentsel politikalar bağlamında ele almaktadır.

COVID-19 teması özelinde Dergipark/ULAKBİLİM veri tabanı incelendiğinde, 2020 yılında; Türkiye'de pandemi ile mücadele politikası üzerine politikalar ve aktörler (bkz. Turan ve Hamza Çelikyay, 2020); dış ticaret (bkz. Agcakale Kılıç, Tığtepe ve Ersungur, 2020); kriz yönetimi (bkz. Durmuş, 2020); Avrupa Birliği ve başarısız kamu politikası (bkz. Bozaslan, 2020) ve davranışsal iktisatta dürtme (bkz. Aldemir ve Kaya, 2020) bağlamında olmak üzere 5 adet çalışma yapılmıştır.

2021 yılında; Pandemi politikasının analizi (bkz. Kayıkcı, 2021); davranışsal kamu politikası/dürtme aracı olarak din (bkz. Kılıç, 2021); aşı karşıtlığının kamu sağlığı politikaları bağlamında analizi (bkz. Demirhan ve Başçoban, 2021); kriz yönetimi (bkz. Övgün ve Tamer, 2021); sağlık diplomasisi (bkz. Oktay ve Yıldırım,

2021); kısıtlayıcı önlemler (bkz. Afşar ve Toker, 2021) bağlamında olmak üzere 6 adet çalışma yayımlanmıştır.

2022 yılında ise Dergipark/ULAKBİLİM veri tabanı üzerinde kamu politikası alanında COVID-19 üzerine yapılmış bir çalışma bulunmamaktadır. 2022 yılında yalnızca ÇYYD'de COVID-19 pandemisi sürecindeki kentsel politikaları ele alan bir çalışma yayımlandığı (bkz. Yaman, 2022) görülmektedir.

3. SONUÇ

Kamu politikası, mevcut kamusal problemlerin saptanarak incelenmesini, bunlara çözüm aranmasını, en uygun çözümü sunan politikanın seçilerek uygulanmasını ve uygulamanın izlenip değerlendirilmesini içeren bir alandır. Gündeme alma, politika belirleme, uygulama ve değerlendirme gibi en basit ve temel şekliyle farklı aşamalardan oluşan kamu politikası süreci, uygulamaya dönüklüğü ile sosyal bilimler alanında ayrışan bir disiplindir. Kamu politikasının öngörülen işlevlerini yerine getirebilmesi açısından belki de en önemli ve öncelikli özelliği, geliştirildiği toplumsal bağlamda var olan en önemli sorunları kendine konu edinmesi, başka bir deyişle yaşanan sorunları saptayarak inceleme ve politika yapımcıların dikkatine sunma ve alternatif çözümler ortaya koyma işlevlerini sürdürebilmesidir. Her toplumun ve yönetsel yapının kendi içerisinde farklı dinamikleri olacağı düşünülürse, kamu politikasının da hitap ettiği toplumsal ve idari yapının niteliklerine hakim, buradaki ihtiyaçları tespit etmeyi sağlayan ve olası bir sorun ya da talep karşısında etkili çözümlerin bulunabilmesini sağlayacak şekilde işlemesi beklenir.

Toplumu ilgilendiren çeşitli konuların tespit edilmesi ve değerlendirilmesi noktasında yapılan kamu politikası analizi çalışmaları, hem olanın ya da sorunların saptanmasına, anlaşılmasına ve çözümlenmesine hem de bu temelde geleceğe dönük öneriler geliştirilebilmesine olanak vermektedir. Bu çalışmada da Türkiye'de kamu politikası çalışmalarında hangi konuların ele alındığı ve güncel toplumsal sorunların kamu politikası alanına yönelik olarak yapılan bilimsel çalışmalara ne ölçüde konu edildiğinin saptanması amaçlanmıştır. Daha da özelinde, önemli küresel bir kriz olan COVID-19 pandemisinin Türkiye'de kamu politikası alanında yapılan çalışmalara konu edilip edilmediği ortaya konmaya çalışılmıştır. Bu çerçevede çalışmada, 2009-2022 döneminde, Dergipark/ULAKBİLİM, AİD ve ÇYYD veri tabanlarında taranarak kamu politikası alanında yapılan ve mevcut çalışma kapsamına dahil edilmesine karar verilen makaleler incelemeye tabi tutulmuştur. 2009-2019 ile COVID-19 pandemisine denk gelen 2020-2022 dönemleri karşı-

laştırılmalı olarak incelenmiş ve değerlendirilmiştir. Bunun sonucunda bazı temel eğilimler olarak şunlar saptanmıştır:

- Kamu politikasıyla ilgili olarak Dergipark/ULAKBİLİM tabanlı dergilerde yayınlanan makalelerde, 11 yıllık COVID-19 öncesi ilk döneme oranla COVID-19 dönemini kapsayan 2020-2022 yılları arasındaki 3 yıllık dönemde iki katına yakın artış bulunmaktadır. Bu artışın sadece ve doğrudan salgınla bağlantılı olmadığı, alana artan ilginin, artan dergi sayısı ve dijital erişim olanakları gibi nedenlerin de etkili olduğu söylenebilir. Ancak, AİD ve ÇYYD’de yayımlanan COVID-19 döneminde kamu politikasıyla ilgili yayın sayısı ortalamasında önceki döneme göre yüzde 35’lik bir düşüş saptanmıştır. Elbette bu, dergilerin yayın ilkeleri, editör kurulları ve/veya yayın süreçlerindeki değişimlere göre de değişiklik gösterebilecek bir durum olabilir. Ancak bu gibi durumlar çalışma kapsamının dışında yer aldığından mevcut sayısal veriler üzerinden değerlendirme yapılmıştır.
- 2020-2022 döneminde Dergipark/ULAKBİLİM tabanlı dergilerde yer alan makalelerde, 2009-2019 döneminden farklı olarak COVID-19 temalı yayınların en çok çalışılan doğrudan kamu politikasıyla ilgili makalelerden sonra ikinci sırayı almasına ilaveten sağlık ve sosyal politikayla ilgili makale sayılarının da artması, yaşanan önemli kamusal sorunların kamu politikası çalışmalarına konu edildiğinin göstergesidir.
- Dergipark/ULAKBİLİM veri tabanlı dergilerde kamu politikasıyla ilgili yayınlarda 2020-2022 döneminde COVID-19 temalı yayın sayılarında gözlenen bu artışa rağmen, AİD ve ÇYYD’de bu yönde bir eğilim yoktur. ÇYYD’de COVID-19 temalı sadece bir adet çalışmaya rastlanırken, AİD’de COVID-19 pandemisine ilişkin hiçbir yayına rastlanamamıştır.
- 2020-2022 döneminde Dergipark/ULAKBİLİM tabanlı dergilerde yer alan makalelerde, mühendislik, bilişim sistemleri, bilgi işlem teknolojileri, yönetim bilişim sistemleri ve teknopark gibi alanlarda çalışmalar yapılmış olması, COVID-19 pandemisi döneminde teknolojinin artan öneminin kamu politikası çalışmalarına da yansıtıldığına işaret etmektedir.
- Yine Dergipark/ULAKBİLİM tabanlı dergilerde, bilim, teknoloji ve enerji alanlarının yanı sıra, COVID-19, hayvancılık, yerel katılım, girişimcilik, yönetim gibi temaların 2020-2022 döneminde yapılan kamu politikası çalışmalarında konu olarak tercih edilmesi, yapılan çalışmalarda tema çeşitliliğinin arttığını da göstermektedir. Aynı dönemde Aİ ve ÇYY dergilerinde de yine COVID-19 ile su ve tarım gibi temalar çalışma konularına eklenmiştir.

- İncelenen her iki dönemde de kamu politikasıyla ilgili yayınlanmış çalışmalar ve yazarları çok büyük ölçüde kamu yönetimi disiplini içerisinde yer alan isimlerdir. 2020-2022 döneminde de bu değişmemiştir. Kamu yönetiminden sonra maliye ve iktisat alanında çalışan yazarlarla, dijitalleşme, sağlık, siyaset bilimi ve uluslararası ilişkiler alanlarından ve başta İçişleri Bakanlığı olmak üzere merkez bakanlık teşkilatında çalışan yazarlar öne çıkmaktadır. ÇYYD’in yayın alanı nedeniyle, AİD ve ÇYYD veri tabanlı makale yazarları içinde şehir ve bölge planlama alanında çalışanlar kamu yönetimi alanından sonra en büyük grubu oluşturmaktadır. COVID-19 pandemisine rağmen, 2020-2022 döneminde sağlık bilimleri ya da sağlık yönetimi gibi alanlardan yayın yapan sayısında kayda değer bir artış saptanmamıştır. Ancak, pandemi nedeniyle kapanmalar, uzaktan eğitim ve çalışma zorunlulukları gibi nedenler ve dijital teknoloji kullanımının artan önemi nedeniyle mühendislik ve bilişim sistemleri gibi alanlardan yayın yapanların sayısında bir artış göze çarpmaktadır.

Yapılan bu çalışmada COVID-19 pandemisi ile gerçekleşen sosyoekonomik bağlam değişiminin Türkiye’de yapılan kamu politikası çalışmalarına etkisi, konuyla ilgili yapılan makale türündeki yayınlar temelinde bibliyometrik bir analizle incelenmiştir. Elde edilen bulgular, söz konusu *sosyoekonomik bağlam değişiminin ilgili dergilerde yapılan makale türü bilimsel çalışmalarda bir artışa yol açtığına işaret etmektedir*. Bu sonuç, literatürde dile getirildiği gibi, kamu politikası çalışmalarının politika süreçlerine ve bağlamına ilişkin bilgi üretimine (Lasswell, 1951; 1971) katkı yapabileceğini göstermektedir. Ayrıca, kamu politikası çalışmalarının toplumsal sorunların işlenmesi ve çözüm üretilmesi açısından önemini de ortaya koymaktadır. Bu bağlamda, siyaset bilimi ve kamu yönetim alanının ana alt disiplini olarak kamu politikasının, ilgili alanın eğitiminde ağırlığının da son yıllarda arttığına işaret eden bulgular söz konusudur (Yıldız, Demircioğlu ve Babaoğlu, 2011; Gül, 2015b; Göçoğlu ve Demirkol, 2023).

EXTENDED ABSTRACT

Research Problem: Public policy analysis includes studies of public policies focused on implementation or reality within the framework of a changing socio-economic context. The understanding of finding effective solutions to the basic problems of society (policy/context orientation), which lies at the basis of public policy analysis studies, actually includes examining which and to what extent political scientists are interested in emerging social problems. This study is actually the product of such a research effort. The study aims to observe to what extent the

COVID-19 pandemic is reflected in the studies carried out in Turkey in the field of public policy, and a bibliometric analysis is carried out for this purpose.

Research Question/s: The study was conducted within the framework of the following main question and four separate sub-questions.

Q1: To what extent has the COVID-19 global epidemic been reflected and discussed by those working in which field in public policy studies in Turkey?

Q1a: How does the numerical density of the subjects progress over the years?

Q1b: In which institutions do the authors of the relevant articles work?

Q1c: In which fields/departments do the authors work?

Q1d: What is the numerical distribution according to subjects?

Literature Review: Public policy, as a problem-solving discipline, uses social science methods, theories and findings to identify public policy problems, examine the problems and the context in which they arise, and develop public policy options for their solutions states that a more scientific, rational, systematic and modern form of political knowledge began to emerge from the 19th century. Those who produced policy-related information in this period focused their work on systematic recording of experimental data. They are based on empirical, quantitative and policy-oriented research on the procedures used to understand society and its problems. Data collection for a study using the bibliometric method has become less labor-intensive. The typical research process for bibliometric studies involves focusing on a specific question, following a research strategy based on predefined inclusion and exclusion criteria, and classifying and synthesizing research papers based on these criteria.

Methodology: In this exploratory study aimed at examining the reflection of the COVID-19 pandemic in public policy studies in Türkiye, articles published in the TÜBİTAK Dergipark/ULAKBİLİM database, as well as Amme İdaresi Dergisi (AİD) and Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi (ÇYYD), between 2009 and 2022 are examined. Advanced search options on these databases are utilized to access these studies to obtain the optimal data. The search in Dergipark/ULAKBİLİM begins with searching for the keyword group public policy in titles and abstracts. Subsequently, to expand the pool of data and prevent potential inaccuracies resulting from overlapping search results, a search is conducted for studies where the

keyword group “public policy” is present in titles or abstracts using the following criteria: [keywords: “Kamu Politikası” OR abstract: “Kamu Politikası”].

It is crucial to record all search results separately during the entire process. Additionally, to minimize the possibility of missing results, the previous search is repeated according to the years covered by the study. For this, search criteria like [keywords: “Kamu Politikası” OR abstract: “Kamu Politikası” AND Pubyear: ...] are used. It is worth noting that in some cases, the publication date of the journals on the Dergipark platform was recorded instead of the actual publication year of the articles, which could potentially lead to errors in search results. To avoid this, the year specified in the articles themselves is used for data collection.

Result and Conclusion: The findings of the study revealed diverse contexts within public policy research, including its intersection with various disciplines, comparative studies at national and regional levels, and policy recommendations. Analyzing data from different time periods, the study identified prominent themes such as COVID-19, health, economy, local governments, and social policy during the period from 2020 to 2022.

While there was an observed increase in COVID-19-themed publications in Dergipark/ULAKBILIM-based journals during 2020-2022, no such trend was identified in AİD and CYY journals. There was only one COVID-19-themed study found in CYYD, and none in AİD. During 2020-2022, articles in Dergipark/ULAKBILIM-based journals covered topics such as engineering, information systems, information technology, management information systems, and technoparks. This suggests that the increasing importance of technology during the COVID-19 pandemic was reflected in public policy studies. In Dergipark/ULAKBILIM-based journals, themes such as science, technology, and energy, along with COVID-19, livestock, local participation, entrepreneurship, and governance were preferred topics in public policy studies during 2020-2022. The same period also saw themes like water and agriculture added to the subjects covered in Aİ and CYY journals.

In both periods examined, authors of published public policy studies were predominantly affiliated with disciplines related to public administration. This trend remained unchanged during 2020-2022. Authors from fields like finance and economics, as well as those in digitalization, health, political science, international relations, and central ministry organizations, particularly the Ministry of Interior, were prominent. Due to the scope of CYYD’s publications, urban and regional planning professionals constituted the largest group among authors in Aİ and CYY journals.

Despite the COVID-19 pandemic, there was no significant increase in the number of publications from fields such as health sciences or health management during 2020-2022. However, an increase in the number of publications from fields like engineering and information systems was notable, likely due to reasons such as lockdowns, remote education, work requirements, and the growing importance of digital technology.

Etik Beyanı: Bu çalışmanın tüm hazırlanma süreçlerinde etik kurallara uyulduğunu yazarlar beyan eder. Aksi bir durumun tespiti halinde Kamu Yönetimi ve Politikaları Dergisinin hiçbir sorumluluğu olmayıp, tüm sorumluluk çalışmanın yazarlarına aittir.

Yazar Katkıları: Sebiha Düz, Hüseyin Gül ve Hüseyin Özgür çalışmanın tüm bölümlerinde ve aşamalarında katkı sağlamışlardır. Yazarlar esere eşit oranda katkı sunmuştur.

Çıkar Beyanı: Yazarlar ya da herhangi bir kurum/ kuruluş arasında çıkar çatışması yoktur.

Ethics Statement: The authors declare that the ethical rules are followed in all preparation processes of this study. In the event of a contrary situation, the Journal of Public Administration and Policy has no responsibility and all responsibility belongs to the author of the study.

Author Contributions: Sebiha Düz, Hüseyin Gül ve Hüseyin Özgür have contributed to all parts and stages of the study. The authors contributed equally to the study.

Conflict of Interest: There is no conflict of interest among the authors and/or any institution.

KAYNAKÇA

- Afşar, K. E. ve Toker, E. C. (2021). Türkiye’de İkinci En İyi Teorisi Bağlamında Covid-19 Pandemisinde Uygulanan Kısıtlayıcı Önlemlerin Etkinliği. *Bilgi Sosyal Bilimler Dergisi*, 23(1), 1-29.
- Agcakale Kılıç, F., Tığtepe, E. ve Ersungur, Ş. M. (2022). Covid-19 Pandemisinin Uluslararası Ticarete Etkisi: Türkiye Örneği. *Gümrük ve Ticaret Dergisi*, 9(27), 66-81. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/1826527>
- Aldemir, C. ve Kaya, M. (2020). “Dürtme” Fikrinin Bir Kamu Politikası Aracı Olarak Covid-19 Döneminde Hükümetler Tarafından Uygulanması. *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 19 (COVID-19 Özel Sayısı), 122-142. <https://doi.org/10.21547/jss.742934>
- Biçer, M. ve Yılmaz, H. H. (2009). Parlamentonun Kamu Politikası Oluşturma ve Planlama Sürecindeki Konumunun Yeni Kamu Mali Yönetim Sistemi Çerçevesinde Değerlendirilmesi, *Yasama Dergisi*, 13, 45-84.
- Bozaslan, B. M. (2020). Covid-19, Başarısız Kamu Politikaları, Öne Çıkan Egemenlik Arzusu ve Parçalanmış Birlikler: Avrupa Birliği Örneği. *Uluslararası Afro-Avryasya Araştırmaları Dergisi*, 5(10), 241-250. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/1251991>
- deLeon, P., & Vogenbeck, D. M. (2007). The Policy Sciences at the Crossroads. İçinde F. Fischer, G. J. Miller ve M. S. Sidney (Eds.), *Handbook of Public Policy Analysis: Theory, Politics, and Methods* (s. 3-14). Boca Raton, Florida: Taylor ve Francis.
- Demir, F. (2011). Kamu Politikası ve Politika Analizi Çalışmalarının Teorik Çerçevesi. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (30), 107-120.
- Demirhan, K. ve Başçoban, A. E. (2021). Covid-19 Salgınında Aşı Karşıtlarının Twitter’da #aşılmayacağım Etiketinde Yaptığı Paylaşımların Kamu Sağlığı Politikaları Bağlamında Analizi. *Yeni Medya*, (11), 102-115.
- Donthu, N., Kumar, S., Mukherjee, D., Pandey, N. ve Lim, W. M. (2021). How To Conduct a Bibliometric Analysis: An Overview and Guidelines. *Journal of Business Research*, 133, 285-296. <https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2021.04.070>.
- Dunn, W. (2018). *Public Policy Analysis: An Integrated Approach* (6. Ed.). New York: Routledge.
- Durmuş, M. (2020). İki Politika, Bir Eleştirel Değerlendirme: Kredi Mi, Gelir Desteği Mi? *Politik Ekonomik Kuram*, 4(1), 170-186.

- Ellegaard, O., & Wallin, J.A. (2015). The bibliometric analysis of scholarly production: How great is the impact?, *Scientometrics*, 105, 1809-1831. <https://doi.org/10.1007/s11192-015-1645-z>
- Erat, V. (2014). Türkiye'de Kamu Politikası Alan Yazını Üzerine Bir İnceleme. *Gümüşhane Üniversitesi Sosyal Bilimler Elektronik Dergisi*, 10(Haziran), 92- 117.
- Friedberg, E. (2018). Policymaking as an Art and a Practice. İçinde K. Göymen ve R. J. Lewis (Eds.), *Public Policymaking in a Globalized World* (s. 347-358). London: Routledge.
- Göçoğlu, V. & Demirkol, A. (2023). What Competencies Public Policy Education Promises: A Qualitative Comparative Analysis of University Types, Education Levels, and Courses in Turkey. *Journal of Public Affairs Education*, 1-23, online yayın, <https://doi.org/10.1080/15236803.2023.2230105>.
- Gül, H. (2015a). Kamu Politikası Analizi, Yöntemleri ve Teknikleri. *Yasama Dergisi*, (29), 5-31.
- Gül, H. (2015b). Dünyada Kamu Yönetimi Eğitiminin Genel Çerçevesi ve Temel Eğilimler." İçinde B. Parlak, M. Okçu & E. Akman (Eds.), *Kamu Yönetimi Eğitimi: Geçmişten Geleceğe Küresel ve Ulusal Perspektifler* (s. 127-160). Bursa: Ekin.
- Kayıkçı, S. (2021). Türkiye'de İnfluenza Pandemisi Politikası Analizi: Covid-19 Örneği. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (43), 333-345.
- Kılıç, E. (2021). Covid-19 ile Mücadelede Davranışsal Kamu Politikası Aracı Olarak Dinin Yeri, *Hacettepe Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 39 (Covid 19 Özel Sayısı), 123-134.
- Lasswell, H. D. (1951). Scope and Focus: The Policy Orientation. İçinde D. Lerner ve H. D. Lasswell (Eds.), *The Policy Sciences: Recent Developments in Scope and Method* (s. 3-15). Stanford: Stanford University Press.
- Lasswell, H. D. (1971). *A Pre-View of Policy Sciences*. New York: American Elsevier.
- Lasswell, H. D. ve Kaplan, A. (1950). *Power and Society: A Framework for Political Inquiry*. New Haven, Connecticut: Yale University Press.
- Morçöl, G. (2018). From Public Policy Analysis to Complex Governance Networks Studies. İçinde K. Göymen ve R. J. Lewis (Eds.), *Public Policymaking in a Globalized World* (s. 49-67). London: Routledge.
- Oktay, E. ve Yıldırım, S. (2021). Türkiye'de Covid-19 Sürecinde Sağlık Politikalarının Oluşturulmasında Sağlık Diplomasininin Rolü, *Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 23(41), 591-606.

- Övgün, B. ve Tamer, H. Y. (2021). Covid-19 Krizi Ekseninde Ulusal Kriz Yönetiminde Yeniden Yapılanma. *İzmir İktisat Dergisi*, 36(2), 439-459.
- Torgerson, D. (1985). Contextual Orientation in Policy Analysis: The Contribution of Harold D. Lasswell. *Policy Sciences*, 18(3), 241-261.
- Torgerson, D. (1990). Origins of the Policy Orientation: The Aesthetic Dimension in Lasswell’s Political Vision. *History of Political Thought*, 11(2), 339-351.
- Turan, M. ve Hamza Çelikyay, H. (2020). Türkiye’de KOVİD-19 ile Mücadele: Politikalar ve Aktörler. *Uluslararası Yönetim Akademisi Dergisi*, 3(1), 1-25.
- Usta, A. (2013). Kamu Politikaları Analizine Kuramsal Bir Bakış. *Yasama Dergisi*, (24), (Parlamento Hukuku Özel Sayısı -I), 78-102.
- Wallin, J. A. (2005). Bibliometric Methods: Pitfalls and Possibilities. *Basic and Clinical Pharmacology and Toxicology*, 97(5), 261-275.
- Yaman, A. (2022). Pandemi Döneminde Kentsel Politikaların ve Uygulama Araçlarının (Repertuvar) Analizi. *Çağdaş Yerel Yönetimler*, 31(1), 35-66.
- Yıldız, M., Demircioğlu, M. A. & Babaoğlu, C. (2011). Teaching Public Policy to Undergraduate Students: Issues, Experiences, and Lessons in Turkey. *Journal of Public Affairs Education*, 17(3), 343-365.